

Ryngen

(med föreslaget nytt namn Ryningen)

Bevarandeplan för Natura 2000-område SE0330211

Länsstyrelsen
Kalmar län

Titel: Bevarandeplan för Natura 2000-området Ryngen SE0330211
Författare: Länsstyrelsen Kalmar län
Diarienummer: 4908-2026
Datum: [förslag 2026-07-17](#) (Ursprunglig bevarandeplan: 2016-12-14)
Adress: Länsstyrelsen Kalmar län, 391 86 Kalmar
Telefon: 010-223 80 00
E-post: kalmar@lansstyrelsen.se
Internet: www.lansstyrelsen.se/kalmar
Omslagsbild: XX. Fotograf: NN.

Får citeras med angivande av källan:

[Länsstyrelsen Kalmar län. \(2026\). Bevarandeplan för Natura 2000-området Ryngen SE0330211, 2026-XX-XX. \(skyddadnatur.naturvardsverket.se\)](#)

Uppgifter om Natura 2000-området

Namn	Ryngen
Områdeskod:	SE0330211
Län:	Kalmar län
Kommuner:	Hultsfred / Högsby
Status:	- Särskilt bevarandoområde (SAC) enligt art- och habitatdirektivet fastställt av regeringen 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm - Särskilt skyddsområde enligt fågeldirektivet (SPA) 2 fastställt av regeringen 003-04-01, M2002/3916/N - Fastställt av EU-kommissionen 2005-01-01 - Ursprungligt förslaget av regeringen 2002-01-01 - Detta EU-skyddade område omfattas av vattendirektivets (2000/60/EG) bilaga IV punkt 1 - Regeringen har 2022 beslutat att områden ska anmälas som sådana viktiga områden för fåglar som avses i Avtalet om bevarande av flyttande sjöfåglar i Afrika och Eurasien (Aewa).
Nationella skyddsformer inom området:	Strandskydd (7 kap. 13–18 §§ miljöbalken) Inga övriga skyddsformer.
Markägarförhållanden:	Privat, Svenska kyrkan
Läge:	Beläget i östra Småland på gränsen mellan Högsby och Mörlunda i Emåns avrinningsområde.
Områdets totala areal:	270,9 hektar

Figur 1. Karta som visar Natura 2000-områdets läge i Kalmar län.

Innehåll

RYNGEN (RYNINGEN)	1
Uppgifter om Natura 2000-området	3
INLEDNING	7
Vad är Natura 2000?	7
Vad är en bevarandeplan?	7
Kartor	8
Generella krav på tillstånd och samråd	8
Myndigheters ansvar	9
Förklaring av begrepp	10
BEVARANDESYFTE OCH PRIORITERINGAR	11
Prioriterade bevarandevärden	11
BESKRIVNING AV OMRÅDET	11
LIVSMILJÖTYPER OCH ARTER SOM SKA BEVARAS I OMRÅDET	14
BEVARANDEMÅL	16
HOTBILD OCH PÅVERKAN	17
Åtgärder utanför Natura 2000-området	17
Sammanfattande hotbild	17
Förändrad hydrologi	18
Skötsel	18
Morfologisk påverkan	19
BEVARANDEÅTGÄRDER	20
Skydd och reglering	20
Befintliga områdesskydd	20
Prioriterade bevarandeåtgärder	21
Upprätthållande av hävd	21
Restaureringsinsatser	21
Områdesskydd	22
Invasiva arter	22

Information och rådgivning	22
Förvaltningsplan	22
UPPFÖLJNING.....	23
REFERENSER	24
Läs mer om Natura 2000.....	25
BILAGA 1. FÖRDJUPAD BESKRIVNING AV NATURA 2000-OMRÅDET	26
Fågellivet	26
Vegetation.....	27
Friluftsliv.....	28
BILAGA 2A. LIVSMILJÖTYPER ENLIGT ART- OCH HABITATDIREKTIVET SAMT ARTER ENLIGT FÅGELDIREKTIVET	29
6410 Fuktängar	29
9070 Trädklädd betesmark.....	31
A038 sångsvan	32
A075 havsörn.....	33
A119 småfläckig sumphöna	34
A122 kornkarr.....	36
A127 trana	38
A140 ljunpipare.....	39
A151 brushane	40
A166 grönbena.....	42
A193 fisktärna	43
A229 kungsfiskare.....	44
A338 törnskata	45
A701 skogsgås samt A702 tundragås.....	46
BILAGA 2B. FÖRDJUPAD BESKRIVNING AV BEVARANDEMÅL SOM RELATERAR TILL NATURA 2000-OMRÅDETS VATTENMILJÖER.....	47
Kunskapsbrist	47
Typiska arter	47
6410 Fuktängar	48
9070 Trädklädd betesmark	50
A038 sångsvan (<i>Cygnus cygnus</i>).....	52

A119 småfläckig sumphöna (<i>Porzana porzana</i>)	53
A151 brushane (<i>Philomachus pugnax</i>).....	54
A166 grönbena (<i>Tringa glareola</i>)	55
A223 kungsfiskare (<i>Alcedo atthis</i>).....	56
BILAGA 3A. KARTA MED NATURA 2000-OMRÅDETS AVGRÄNSNING	57
BILAGA 3B. LIVSMILJÖTYPKARTA	58
BILAGA 4. ÖVRIGA ARTER I NATURA 2000-OMRÅDET.....	59

Inledning

Vad är Natura 2000?

Natura 2000 är ett europeiskt nätverk av värdefulla naturområden och är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald.

Särskilt utpekade områden i varje land utgör tillsammans en grund för Europas biologiska mångfald. Genom att bevara typiska livsmiljöer och habitat för sällsynta och hotade arter på europeisk nivå, bidrar dessa områden också till att upprätthålla de ekosystemfunktioner som människan är beroende av.¹ Bakgrunden framgår av de två naturvårdsdirektiven fågeldirektivet² samt art- och habitatdirektivet³ där de särskilt värdefulla livsmiljötyperna och växt- och djurarterna finns listade.

Alla EU-länder har ett ansvar att utse sina lämpligaste områden och se till att de utpekade naturvärdena i områdena kan bevaras långsiktigt och att de har vad som kallas en *gynnsam bevarandestatus*.⁴

Vad är en bevarandeplan?

Varje Natura 2000-område ska ha en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de livsmiljötyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Tänkbara hot mot Natura 2000-områdets arter och livsmiljötyper liksom följande behov av bevarandeåtgärder, till exempel skötsel eller skydd, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.⁵

Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls.

AVVÄGNINGAR MELLAN INTRESSEN INGÅR INTE

Observera att bevarandeplanen inte ger en fullständig beskrivning av andra intressen och verksamheter i området. Den tar heller inte upp hur

¹ [Naturvårdsdirektivens arter och naturtyper \(Naturvårdsverket\)](#)

² [Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar](#)

³ [Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter](#)

⁴ Gynnsam bevarandestatus är ett centralt begrepp i [art- och habitatdirektivet](#) (artikel 1) och beskrivs i 16 § områdesskyddsförordningen (1998:1252).

⁵ 17 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

olika intressen ska vägas mot varandra. Sådana avvägningar görs i stället av kommuner, myndigheter och domstolar vid prövning av planerings- och tillståndsärenden enligt gällande regler.

BEVARANDEPLANEN ÄR INTE JURIDISKT BINDANDE

Bevarandeplanen bör ses som ett rådgivande dokument. Den är alltså inte ett juridiskt bindande dokument, som i detalj beskriver vad som är tillåtet eller förbjudet i området.

Om reglering av skydd eller skötsel skulle vara helt nödvändig för att bevara områdets värden krävs särskilda formella beslut, till exempel beslut om områdesskydd.

Om kunskapsläget

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man från de naturtyper som faktiskt förekommer i området. Därför är det nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de ännu inte har hunnit fastställas av regeringen.

Bevarandeplanen bör vara ett levande dokument som revideras när ny kunskap tillkommer eller om omständigheterna i eller utanför området ändras. Planen ska tas fram i dialog med berörda intressenter. Det är därför värdefullt om den som har ny information som berör området kontaktar Länsstyrelsen.

Kartor

Information om livsmiljötypernas och arternas utbredning i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget [Skyddad natur](#). Det kan nås på Naturvårdsverkets webbplats genom att söka på "kartverktyget Skyddad natur".

I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information. Karta över livsmiljötyper hittas efter sökning av område, gå till fliken Kartskikt, avmarkera allt och under *Livsmiljötypskarteringar*, lägg till *Natura-livsmiljötypskartan* (NLK) och välj *Livsmiljötyper* (ytor, linjer, punkter). Det finns även möjlighet att ladda ner livsmiljötypskartan som en digital kartfil.

En översiktlig naturtypskarta finns i [bilaga 4](#) till denna bevarandeplan.

Generella krav på tillstånd och samråd

Tillstånd krävs för alla verksamheter eller åtgärder som kan påverka

miljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt.⁶ Detta gäller även för verksamheter som sker utanför Natura 2000-området, men ha en påverkan inom ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs dock inte för verksamheter i samband med nödvändig skötsel och förvaltning av Natura 2000-området.

Observera att tillståndskravet alltså inte är något som följer av denna bevarandeplan, utan gäller direkt enligt lag. Däremot kan bevarandeplanens avsnitt om [Hotbild och påverkan](#) användas för att bedöma vilka typer av verksamheter som kan kräva tillstånd eller vara i behov av miljöanpassning.

Utöver den särskilda lagstiftning som gäller Natura 2000-områden gäller andra lagar och bestämmelser. Det kan därför krävas annan prövning för att göra de åtgärder som beskrivs i denna plan.

Det är viktigt att påpeka att tillståndsprövningen i huvudsak berör de mer omfattande verksamheterna, medan mindre åtgärder kan omfattas av andra regleringar eller krav. Verksamheten art, dess omfattning och naturmiljöns känslighet avgör om den är samråds- eller anmälningsskyldig enligt miljöbalken. Att ett Natura 2000-område finns påverkar inte i sig vilka verksamheter som omfattas av dessa generella krav.

Det betyder sammanfattningsvis att inför varje planerad åtgärd måste alltid en bedömning ske om den kan påverka området.

Eftersom det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som påverkar naturmiljön och som kräver tillstånd, bör samråd ske med Länsstyrelsen tidigt i processen⁷. För skogsbruksåtgärder ska samråd ske med Skogsstyrelsen.

Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats⁸. Sök efter ”Tillstånd Natura 2000”.

Myndigheters ansvar

Alla myndigheter har ett ansvar att vidta de åtgärder som behövs eller är lämpliga för att bibehålla eller återställa gynnsam bevarandestatus för berörda arter och livsmiljötyper i Natura 2000-områdena.

De myndigheter som meddelar ett beslut som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område ska också göra en bedömning av beslutets

⁶ 7 kap. 28 a § miljöbalken

⁷ 12 kap 6 § miljöbalken innebär att man är skyldig att samråda verksamheter och åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön.

⁸ www.lansstyrelsen.se/kalmar

konsekvenser för området.⁹

Förklaring av begrepp

Ordlista för bevarandeplaner finns på Länsstyrelsen Kalmar läns [webbplats](#).

⁹ 16 och 19 §§ [förordning \(1998:1252\) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.](#)

Bevarandesyfte och prioriteringar

Det överordnade bevarandesyftet med Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de livsmiljötyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv.

Detta Natura 2000-område är utpekad med anledning av de livsmiljötyper och arter som följer nedan under rubriken [Livsmiljötyper och arter som ska bevaras i område](#)¹⁰, vilka därmed utgör bevarandesyftet med området¹⁰.

Prioriterade bevarandevärden

Området har särskilt stor betydelse för det nationella bevarandet av livsmiljötypen Fuktäng. Det är ett regionalt viktigt rastområde för fågelarter som tundragås, sångsvan och brushane.

Motivering: Ryngen utgör ett av östra Smålands mest värdefulla fuktängsmiljöer. Den långvariga och kontinuerliga hävden av maden genom slåtter och bete har skapat en mycket värdefull lokal för både häckande och rastande våtmarksfåglar.

Beskrivning av området

Natura 2000-området består av områdena runt den tidigare sjön Ryningen. I dag utgörs dessa marker av vidsträckta våtmarkskomplex med hävdade fuktängar som dominerar på svämytor invid Emån där sjön har legat. Området är den största, ännu hävdade våtmarkslokalen i Småland och maderna hävdas med hjälp av både bete och slåtter (stämmer detta?). Maderna saknar träd och buskskikt och består av högstarrängar.

Tack vare hävden, är området en viktig rastplats för våtmarksfåglar. Bland annat rastar stora mängder sångsvan och vadare som grönbena och brushane på våren. Häckfågelfaunan har dock delvis gått tillbaka på senare år till följd av allt torrare förhållanden.

En fördjupad beskrivning av naturförhållanden i områden finns i Bilaga 1. Fördjupad beskrivning av Natura 2000-området.

Ryningen gränsar till Emån och ansluter till Natura 2000-området Emåns vattensystem i Kalmar län (SE0330160).

Observera att de förutsättningar för en naturliknande hydrologi i Emån som beskrivs i bevarandeplanen för Natura 2000-området Emåns

¹⁰ 17 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

vattensystem i Kalmar län (SE0330160) också avgörande för Ryningen.

Detta eftersom hela Ryningenområdet ligger inom Emåns ursprungliga svämplan och återkommande översvämmas. Frågor som rör den hydrologiska kontakten med vattendraget behöver därför utgå från de behov som beskrivs för båda områdena.

NAMNGIVNINGEN

Natura 2000-området gavs vid utpekandet 2002 namnet Ryngen då detta var beteckningen för området på Lantmäteriets aktuella kartmaterial. Ryngen är egentligen det lokala namnet på den kvarvarande sjöresten i områdets norra del. Ryningen är däremot namnet som återfinns på generalstabskartan där den tidigare sjöns yta framgår tydligt, se Figur 1. Hellquist (1903-1906) menar också att Ryningen är en ursprungligare form än Ryngen.

Ryningen har dessutom åter kommit att användas som namn för hela det fågelområde som har utvecklats efter sjösänkningen och betecknar numera våtmarksområdet och de uppodlade arealerna inom den gamla sjöns vattenområde. **Länsstyrelsen använder därför fortsättningsvis namnet Ryningen för området och kommer verka för en formell namnändring av Natura 2000-området.**

Figur 1. Generalstabskartan och nuvarande topografisk karta över Ryningen.
©Lantmäteriet Geodatasamverkan

MARKAVVATTNINGAR

Sjön Ryningen sänktes och torrlades nästan fullständigt genom

omfattande utdikningar under åren 1886–1887 och 1918 i syfte att skapa åkermark och utöka arealen slåttermarker. I områdets norra del återfinns en mindre, grund vattensamling som är en rest av den tidigare sjön Ryningen. Denna vattensamling benämns Ryngen. Denna sjörest var under 1960-talet nära att torka ut helt på grund av för stor avrinning till Emån, men hålls idag vattenförsedd under längre tid tack vare en fördämning mot ån.¹¹

1989–1990 genomfördes ett invallningsföretag som innebar att brukande av åkermark på det kvarvarande svämplanet kom att skyddas från de frekventa översvämningarna. Förrättningen utförd i huvudsak som en vall mot Emån på dess västra sida. Vallen ligger ett stycke från ån och skyddar ovanför liggande åkermark från översvänningsvattnet från Emån och pumpar installerades. Hydraulisk modellering och analys från 2018 redovisar översvämningar vid höga flöden som fortfarande omfattar samtliga invallade sträckor på Ryningen. Vallarna förhindrar alltså inte översvämning vid extrema flöden och/eller nederbördsmängder. Det är nämligen ofta så att vattnet kommer från avrinning från näraliggande marker och vid höga flöden i Emån har detta tillrinnande vatten inte någonstans att ta vägen.

MARKANVÄNDNING

Historiskt har omfattande slåttermarker funnits i området, särskilt öster och nordost om Trånshult (drygt 30 ha) samt i mindre utsträckning sydväst om Ryngen. Idag utgörs i princip hela områdets areal av betade öppna våtmarker.

ÖVRIG STATUS

Regeringen har som ett av fyra områden i Kalmar län anmält Ryningen (Ryngen) som ett sådant viktigt område för fåglar som avses i *Avtalet om bevarande av flyttande sjöfåglar i Afrika och Eurasien (Aewa)*.¹² Sverige har som part till Aewa åtagit sig att anmäla kända områden som har viktig betydelse för det nätverk av nationellt eller internationellt viktiga områden för flyttande sjöfåglar som avses i avtalet. Regeringen har bedömt att det skydd som Natura 2000-utpekandet innebär är tillräckligt skydd också enligt Aewa. Några nya åtaganden om skydd av områdena behövs därför inte.

¹¹ Larsson (1976)

¹² Regeringsbeslut den 2 juni 2022, dnr M2020/01838

Livsmiljötyper och arter som ska bevaras i området

Ryngen är utpekad att ingå i nätverket Natura 2000 som ett särskilt bevarandeområde enligt art- och habitatdirektivet (SAC-område) och ett särskilt skyddsområde enligt fågeldirektivet (SPA-område). Nedan redovisas samtliga i området påträffade arter och livsmiljötyper som legat till grund för detta (Tabell 1; Tabell 2).

I Bilaga 2a finns beskrivningar av dessa livsmiljötyper och arter utifrån situationen i Ryngen. I Bilaga 2b finns de bevarandemål som gäller.

Tabell 1. Livsmiljötyp inom Natura 2000-området

* prioriterad livsmiljötyp enligt art- och habitatdirektivet
Arealuppgifter inom parentes är de som framgår av gällande regeringsbeslut och som är i behov av justering.¹³

EU-kod	Livsmiljötyp	Uppskattad areal i hektar	Bevarandestatus
6410	Fuktängar	133,9	inte gynnsam
9070	Trädklädd betesmark	1,8	inte bedömd

Tabell 2. Fågeldirektivsarter inom Natura 2000-området

EU-kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Bevarandestatus	Kommentar
A007	svarthakedopping	<i>Podiceps auritus</i>	P 0-2 i (senast 2016)	inte signifikant ¹⁴
A021	rördrom	<i>Botaurus stellaris</i>	P 0-1 i (senast 2008)	inte signifikant
A038	sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>	gynnsam, R <200 i (H 0-1 p)	
A037	mindre sångsvan	<i>Cygnus columbianus (bewickii)</i>	R 0-10 (35) i	inte i gällande regeringsbeslut
A045	vitkindad gås	<i>Branta leucopsis</i>	R 0-6 (120) i	inte signifikant
A068	salskrake	<i>Mergus albellus</i>	R <10 i	inte signifikant

¹³ Samtliga arealsuppgifter kan justeras ytterligare efter framtida kartering som bygger på kommande nya vägledning för livsmiljötyperna.

¹⁴ "Inte signifikant" betyder att aktuell artförekomst i området inte bedöms kunna utgöra urvalskriterie och del av Natura 2000-områdets utpekade syfte. Om arten tidigare är anmäld ska den därför inte ingå i ett uppdaterat regeringsbeslut.

A072	bivråk	<i>Pernis apivorus</i>	P 1-2i	inte signifikant
A075	havsörn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	gynnsam, P 2-10 i	
A081	brun kärrhök	<i>Circus aeruginosus</i>	P årliga fynd, (H 1 p år 2006)	inte signifikant
A084	ängshök	<i>Circus pygarrus</i>	P 0-1 i (H 1 p år 2001)	inte signifikant
A094	fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>	P 1-3 i	inte signifikant
A119	småfläckig sumphöna	<i>Porzana porzana</i>	inte gynnsam, P 0-10 i	
A122	kornknarr	<i>Crex crex</i>	inte gynnsam; P 1-2 i (senast 2022)	
A127	trana	<i>Grus grus</i>	gynnsam, R 10-50 (300) i, H 0-1 p	
A140	ljungpipare	<i>Pluvialis apricaria</i>	gynnsam, R 0-140 i	
A151	brushane	<i>Philomachus pugnax</i>	inte gynnsam, R 0-40 (225), H 0 p	
A154	dubbelbeckasin	<i>Gallinago media</i>	P 0-4 i	inte signifikant
A166	grönbena	<i>Tringa glareola</i>	inte gynnsam, R 10 -200 (350) i	
A193	fisktärna	<i>Sterna hirundo</i>	inte bedömd; R 2 - 16 i, H 0-1 p	(signifikant?)
A229	kungsfiskare	<i>Alcedo atthis</i>	gynnsam, P 1-2 p	
A236	spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	P	inte signifikant
A246	trädlärka	<i>Lullula arborea</i>	P 1-3 i, H 0-1 p?	inte i gällande regeringsbeslut
A338	törnskata	<i>Lanius collurio</i>	gynnsam H 0-2 p	
A701	skogsgås (sädgås)	<i>Anser fabalis</i>	gynnsam, R 50-2500 i	ny artstatus
A702	tundragås (tundrasädgås)	<i>Anser serrirostris</i>	gynnsam, R 0-75 i	ny artstatus (signifikant?)

Flera tidigare anmälda arter påträffas i området genom att det utnyttjas för födosök. Om området samtidigt inte utgör ett rast- eller övervintringsområde av betydelse för arten är detta däremot inte tillräckligt för att arten ska kunna vara del av syftet med Natura 2000-området. Då anges inte särskilda bevarandemål för dessa arter, utan de noteras enbart som övriga förekommande arter i [Bilaga 4](#).

Bevarandemål

Bevarandemålen beskriver det tillstånd som ska uppnås och de kvaliteter som behövs i Natura 2000-området. Utgångspunkten är de allmänna ekologiska förutsättningar som utpekade livsmiljötyper och arter i det enskilda området behöver för att det på bästa sätt ska fylla sin funktion i Natura 2000-nätverket.

För att Natura 2000-området ska uppfylla sitt syfte behöver samtliga de bevarandemål som ställts upp för området nås. Målen avgörs av de bevarandevärden som finns i området och utgår från vad som krävs för att utpekade livsmiljötyper och arter har gynnsam bevarandestatus. För arterna behöver populationerna vara livskraftiga på lång sikt för att detta ska uppnås.

När så är möjligt utgör beskrivningen en bedömning utifrån de lokala förutsättningarna i området. Men om tillräcklig kunskap för att sätta exakta kvantifierade bevarandemål saknas är målen mer allmänt formulerade. Det är kunskapsläget som avgör vilket.

Där finns också en fördjupad beskrivning av bevarandemålen som tydliggör Länsstyrelsens bedömning av vilka förhållanden som krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus. När det är möjligt utgår denna beskrivning från det sätt att beskriva miljöförhållanden som används inom vattenförvaltningen, det vill säga genom samma kvalitetsfaktorer och parametrar. Därmed blir det möjligt att bedöma om Natura 2000-områdets bevarandevärden ställer ytterligare eller mer långtgående krav än de som följer av vattendirektivet.

En beskrivning av de bevarandemål som har formulerats för Natura 2000-området Ryngen finns i [Bilaga 2b](#).

Hotbild och påverkan

– vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

I detta avsnitt redovisas exempel på hot, belastningar och verksamheter som, utifrån områdets förutsättningar och bevarandevärden, kan påverka Natura 2000-området negativt. Beskrivningen är inte en fullständig redovisning av alla tänkbara påverkansfaktorer utan lyfter fram sådant som bedöms vara särskilt relevant för de utpekade arterna och livsmiljötyperna.

För ytterligare uppgifter om typiska hot, hänvisas till respektive nationell [vägledning för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige](#)¹⁵.

De hot som beskrivs här är inte förbud eller föreskrifter. Syftet är att tydliggöra vilka typer av påverkan som kan skada Natura 2000-området och att underlätta bedömningar och tillståndsprövningar.

För varje planerad verksamhet eller åtgärd behöver en bedömning göras av om den kan påverka Natura 2000-området.

Åtgärder utanför Natura 2000-området

Området påverkas i hög grad av vad som sker i anslutande strandzoner och i uppströms belägna vattenområden, som tillrinnande biflöden och källflöden. Detta betyder att påverkan från verksamheter och åtgärder utanför det egentliga Natura 2000-området också måste bedömas.

Notera samtidigt att anslutande vattenområden hör till Natura 2000-området SE0330160 Emåns vattensystem i Kalmar län. För att göra en fullständig bedömning av risker för påverkan på Natura 2000-intressen behöver man även utgå från bevarandeplanen för detta område.¹⁶

Sammanfattande hotbild

- Bristande vattentillgång på Emåns svämplan till följd av:
 - Dikning
 - Vattenreglering och vattenuttag
- Avsaknad av eller felaktig skötsel av gräsmarker och våtmarker
- Påverkan genom pesticidanvändning samt avmaskningsmedel
- Stor förekomst av predatorer
- Mänsklig störning av häckande och rastande fågel
- Förändrad markanvändning: exploatering, skogsplantering eller

¹⁵ www.naturvardsverket.se

¹⁶ Bevarandeplan för Emåns vattensystem SE0330160 finns på [Skyddad natur](#).

uppodling i och i direkt anslutning till området.

Förändrad hydrologi

Avsaknad av vatten på våtmarkerna inom Emåns svämplan till följd av historisk påverkan (markavvattning) och nuvarande reglering och vattenuttag är ett påtagligt problem för området.

- Samtliga åtgärder som påverkar den naturliga hydrologin, såsom markavvattning, vattenuttag och reglering av vattenflöde, är problematiska. Detta gäller både inom Natura 2000-området och inom hela dess tillrinningsområde.
- Befintliga diken eller rensning av dessa kan motverka målsättningen att skapa en mer naturlig flödesdynamik samt kan öka transporten av humusämnen från nedbrutna torvjordar. (Observera skyldigheten att anmäla rensning till länsstyrelsen.)

Hydrologin har förändrats ytterligare under senare år. Tillgängliga klimatprognoser visar att vattentillgången i sydöstra Sverige förväntas minska ytterligare genom ökad avdunstning. Trots mer nederbörd leder detta alltså till minskad avrinning och lägre vattentillgång på årsbasis.¹⁷ Ett varmare klimat medför också högre vattentemperaturer.

Förändrade nederbördsmönster påverkar tillgången på lämpliga livsmiljöer för områdets livsmiljöer och för rastande och häckande fågelarter. Förr svämmade ån över på våren och skapade rastplatser för många fågelarter men numera har vattenståndet varit som högst på vintern och sedan snabbt sjunkit innan fåglar kunnat använda området som rastplats i större utsträckning.¹⁸

Skötsel

- Utebliven, otillräcklig eller felaktig hävd. Minskat eller upphört bete och slåtter leder till igenväxning av buskar och träd, vilket utarmar den hävdberoende floran och gör området mindre attraktivt för våtmarksfåglar.
 - Tillförsel av kväve (gödning) i naturbetesmarkerna via nederbörd, vinterbete, eller tillskottsutfodring.
 - Avsaknad av ekologiskt funktionell kantzon mot anslutande vattenmiljöer utgör ett hot för dessa genom att närområdets funktioner inte upprätthålls. Detta kan stå emot ambitionen att hålla häckfågelmiljöer fria från träd- och buskvegetation.
- Trädbevuxna kantzoner mot Emån bör som huvudregel**

¹⁷ SMHI. (2026).

¹⁸ Calle Ljungberg, Emådalens Naturskyddsförening 2026 i skrivelse till Länsstyrelsen.

prioriteras samtidigt som anslutande våtmarksområden håll fria från högre vegetation.

- Borttagande av död ved vid angränsande vattenmiljöer bör på motsvarande sätt inte ske.
- Införande och spridning av främmande arter för området.¹⁹
- Insådd av främmande arter får inte ske i området.
- Användning av bekämpningsmedel och andra kemikalier på omkringliggande marker. Då vissa avmaskningsmedel som innehåller avermectiner negativt påverka spillningslevande insekter, ska inte sådan användning ske om det inte föreligger särskilda veterinärmedicinska skäl.

Morfologisk påverkan

- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring i eller i angränsande områden.
- Körning och transporter som ger upphov till markskador.

¹⁹ Se [Bilaga 4](#) för invasiva arter med känd förekomst i områdets närhet.

Bevarandeåtgärder

Skydd och reglering

Observera att bevarandeplanen endast anger exempel på regleringar som är särskilt relevanta för områdets bevarandevärden. Det finns fler generella miljöregler som också gäller.

Natura 2000-området utgör ett "EU-skyddat område"²⁰ där bevarandet eller förbättrandet av vattnets status är en viktig faktor för områdets skydd. Bilaga 2 till denna bevarandeplan innehåller därför en fördjupad beskrivning av bevarandemål.

Alla myndigheter har ett ansvar att vidta de åtgärder som behövs eller är lämpliga för att bibehålla eller återställa gynnsam bevarandestatus för berörda arter och livsmiljötyper i Natura 2000-områdena. Ryningens bevarandevärden ska därför bevakas och respekteras vid fysisk planering, tillståndsprövning, tillsynsåtgärder liksom vid förvaltning och uppföljning av skyddade områden.²¹

Generellt gäller också att myndigheterna ska prioritera skyddsarbetet för Natura 2000-områden och övriga områden av internationell betydelse. Myndigheterna ska vidta de åtgärder som behövs med hänsyn till målet om gynnsam bevarandestatus för berörda livsmiljöer och arter.²²

För generella krav på tillstånd och samråd, se [Generella krav på tillstånd och samråd](#).

I Kalmar län gäller förbud mot markavvattning.

Arterna som är upptagna på EU:s förteckning av invasiva arter²³ omfattas av förbud mot att sälja, importera, odla, föda upp, transportera, använda, byta, släppa ut i naturen eller hålla levande exemplar.

Befintliga områdesskydd

Det finns inget formellt områdesskydd (t.ex. naturreservat) inom Natura 2000-området.

Däremot gäller strandskydd 100 meter från strandkanten, både in på land och ut i vattnet vid hav, sjöar och vattendrag med två meters bredd. Strandskyddet gäller inte heller för sjöar och vattendrag som anlagts

²⁰ Skyddat område enligt vattenförvaltningsförordningen och punkt 1 i vattendirektivets bilaga IV. Se vidare i [Skyddade områden - VISS-Hjälp](#)

²¹ 16 och 19 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd

²² 16 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

²³ EU-förordning 1143/2014

efter den 30 juni 1975.²⁴

Ansvarig: Länsstyrelsen

För ytterligare uppgifter om generella bevarandeåtgärder och gällande regelverk kopplade till respektive livsmiljötyp och art, se nationella [vägledningar för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige](#)²⁵.

Prioriterade bevarandeåtgärder

För att uppnå bevarandemålen för området bör följande prioriterade bevarandeåtgärder genomföras. Åtgärderna utgår från vad som bedöms nödvändigt för att motverka de specifika hot som uppmärksammas.

Ansaret för dessa åtgärder är om inte annat anges delat och kräver samarbete kring utförande och finansiering.

Upprätthållande av hävd

Fortsatt bete och/eller slåtter för att förhindra igenväxning med buskar och träd samt för att undvika skadlig ansamling av förna

Röjning för att motverka etablering av nya träd och buskar i maden samt vid behov röja vass.

Restaureringsinsatser

Utvidgad hävd

Möjligheten att återuppta hävd i fuktängar öster om Emån behöver utredas.

Av särskild betydelse är åtgärder för att återuppta slåtterhävd av ytterligare mader.

Hydrologisk restaurering

Utred och genomför:

Åtgärder för hydrologisk återställning och restaurering av Ryngen (vattenspegeln i områdets norra del).

Åtgärder för att aktivera svämplan som inte fungerar (förbättrad sidledes konnektivitet i vattensystemet) genom en förbättrad naturliknande flödesdynamik²⁶, med målsättningen att främja svämningar från Emån

²⁴ 7 kap. 13 – 18 a §§ miljöbalken (1998:808)

²⁵ www.naturvardsverket.se

²⁶ I Ekologiska flöden (HaV rapport 2013:12) redogörs mer för hur kopplingen mellan flöde och ekosystem kan se ut.

och nödvändig tillgång på vatten på maderna.

Åtgärder för etablering av kantzoner, fler solbelysta, gamla trivial- och ädellövträd invid ån. och övriga åtgärder för att öka mängden död ved i och i anslutning till vattenmiljöerna.

Viss utredning av åtgärdsbehov och skötsel förslag har tagits fram år 2020²⁷.

Områdesskydd

Utreda och vid behov begränsa tillträdet till områdets mest störningskänsliga delar.

Ansvarig: Länsstyrelsen

Invasiva arter

Vid behov åtgärder för att förhindra spridning av invasiva arter.

Ansvarig: Länsstyrelsen samt berörda markägare

Information och rådgivning

Markägare/nyttjare i området ska vara informerade om de möjligheter att bistå bevarandet av naturvärdena i Natura 2000-området som finns samt hur detta kan finansieras.

Ansvarig: Länsstyrelsen

Information om områdets natur- och bevarandevärden och hur detta bör beaktas ska dessutom vara tillgänglig för utövare av jakt, fiske och friluftsliv.

Ansvarig: Länsstyrelsen

Förvaltningsplan

Det finns ett behov av en samlad skötselplan/förvaltningsplan för detta komplexa och skötselkrävande område med tydliggjorda behov av restaureringsinsatser. Denna behöver tas fram i bred samverkan.

Ansvarig: Länsstyrelsen i samråd med markägare och övriga intressenter

²⁷ Litsgård (2020)

Uppföljning

Området bör följas upp kontinuerligt för att upprätthålla en långsiktigt gynnsam bevarandestatus för utpekade arter och livsmiljötyper samt för att kunna utvärdera områdets bevarandeåtgärder och behov av ytterligare åtgärder.

Länsstyrelsen ansvarar för att kompletterande uppföljning av områdets bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för skyddade områden. Mätbara mål, så kallade målandikatorer samt fördjupade beskrivningar, följs upp för att undersöka om området förvaltas med de åtgärder som behövs för att utpekade arter och livsmiljötyper ska ha en långsiktigt gynnsam bevarandestatus.

Sker särskilda skötselåtgärder har specificerats för Natura 2000-området bör uppföljning ske med jämna intervall utgående från tidpunkten för senaste åtgärd.

Även verksamheter eller åtgärder som sker i anslutning till Natura 2000-området kan ha en negativ inverkan på de ingående naturvärdena i området, och kan därmed vara skäl för ytterligare uppföljning.

För området finns en särskilt uppföljningsplan tillgänglig hos Länsstyrelsen Kalmar län.

Referenser

Forslund, M (red). 1997. *Natur i Östra Småland. Naturvårdsprogram för Kalmar län*. Länsstyrelsen i Kalmar län

Hellquist, Elof. (1903-06) [Studier öfver de svenska sjönamnen deras härledning ock historia](#). Stockholm.

Larsson, Anders. (1976) [Ryningen – vegetation, markanvändning och fågelliv](#). Länsstyrelsen i Kalmar län informerar.

Litsgård, Fredrik. (2020) Strandängsinventering av fåglar på Kalmar läns fastland – Ryngen. Calluna AB. Opublicerad.

Länsstyrelsen Kalmar län. 2016. Bevarandeplan för Natura 2000-område Ryngen: Länsstyrelsen Kalmar läns version 2016-12-14 (tidigare gällande version).

Länsstyrelsen Jönköpings län och Länsstyrelsen Kalmar län (2025) [Nulägesbeskrivning inom NAP Emån](#). Länsstyrelsen Jönköping.

Naturvårdsverket. (2003). Natura 2000 i Sverige, Handbok med allmänna råd. Stockholm: Handbok 2003:9.

Naturvårdsverket. (2011). Vägledning för svenska livsmiljötyper i habitatdirektivets bilaga 1. Stockholm: NV-04493-11.

Naturvårdsverket. (2011). Vägledning för svenska arter i habitatdirektivet bilaga 2. Stockholm: NV-01162-10.

Naturvårdsverket. (2021). [Prioritized Action Framework for Natura 2000 in Sweden 2021-2027](#). (Svensk översättning: Det prioriterade åtgärdsprogrammet för Natura 2000 i Sverige – 2021–2027)

WEBBPLATSER (JUNI 2026)

SLU Artdatabanken

- [Artfakta](#)
- [Fynddata](#)

Naturvårdsverket, www.naturvardsverket.se

- [Art- och livsmiljötypsvisa vägledningar för Natura 2000](#)
- [Rapportering av status för arter och livsmiljötyper](#)

[VISS - VattenInformationSystem Sverige \(lansstyrelsen.se\)](#)

Läs mer om Natura 2000

Naturvårdsverkets webbplats

[Natura 2000 i Sverige \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Länsstyrelsen Kalmar läns webbplats

www.lansstyrelsen.se/kalmar

(Vägledning om [tillstånd för verksamhet som kan påverka ett Natura 2000-område](#))

Europeiska kommissionens webbplats

https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/natura-2000_sv

Bilaga 1. Fördjupad beskrivning av Natura 2000-området

Fågellivet

Fågellivet i Ryningen är nära knutet till Emåns vattenstånd och översvämningsdynamik. Under våren har Emån regelbundet brett ut sig över sina naturliga svämplan och stora delar av området omvandlas till grunda vattenytor. Vattenståndet har stor betydelse för rastande fåglars förekomst och antal. Vid gynnsamma vattennivåer rastar stora mängder sångsvan, gäss och simänder i området, däribland kricka, stjärtand, salskrake och småskrake.

När vattenståndet successivt sjunker friläggs strand- och madmarker som erbjuder goda födosöksmiljöer för vadarfåglar. Området är då en betydelsefull rastlokal för bland annat grönbena, brushane, mosnäppa och svartsnäppa. Vårtid förekommer även spelande enkelbeckasin, dubbelbeckasin och dvärgbeckasin.

Ryningenområdet i stort har över 140 noterade häckande arter. Flera av dessa är nationellt ovanliga eller särskilt intressanta, exempelvis småfläckig sumphöna, årtå, skedand, storspov, rödbena, lärkfalk och kungsfiskare. Småfläckig sumphöna utgör en karaktärsart för området och kan vissa år förekomma i förhållandevis höga tätheter. Även kornknarr förekommer regelbundet. Jorduggla observeras vissa år under häckningstid och kan möjligen häcka i området.

Under sommaren nyttjas området av födosökande fiskgjuse, medan flockar av icke häckande tranor och sångsvanar ofta uppehåller sig på maderna. Båda arterna häckar dessutom i ofta i området. Under hösten fungerar Ryningen som rastlokal för gäss, sångsvanar och andra våtmarksanknutna fågelarter.

Under alla delar av året förekommer födosökande havsörn och kungsörn.

Uppgifter huvudsakligen från [Östra Smålands Ornitologiska Förening](#).

ÖVRIGA FÅGELDIREKTIVSARTER SOM FÖREKOMMER

Tabell 1 Fågeldirektivsarter i Ryningen som inte är del av syftet med Natura 2000-området.

EU-kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Årlig förekomst
A007	svarthakedopping	<i>Podiceps auritus</i>	0-2 i (senast 2016)
A021	rördrom	<i>Botaurus stellaris</i>	0-1 i (senast 2008)

A045	vitkindad gås	<i>Branta leucopsis</i>	0-6 (120) i
A068	salskrake	<i>Mergus albellus</i>	<10 i
A072	bivråk	<i>Pernis apivorus</i>	1-2i
A074	röd glada	<i>Milvus milvus</i>	1-4 i
A081	brun kärrhök	<i>Circus aeruginosus</i>	årliga fynd, (häckande fram till år 2006)
A082	blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>	0-2 i
A084	ängshök	<i>Circus pygarrus</i>	0-1 i (tillfälligt häckande senast år 2001)
A091	kungsörn	<i>Aquila chrysaetos</i>	1-2 i
A094	fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>	1-3 i
A098	stenfalk	<i>Falco columbarius</i>	0-2 i
A154	dubbelbeckasin	<i>Gallinago media</i>	0-4 i
A222	jorduggla	<i>(Asio flammeus)</i>	förekommer tillfälligt
A229	kungsfiskare	<i>Alcedo atthis</i>	1-3 i
A236	spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	förekommer
A862	dvärgmås	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	0-26 i
A272	blåhake	<i>Luscinia svecica</i>	0-6 i

Svarthakedopping har inte påträffats sedan 2016. Var tidigare åtminstone tillfälligt häckande. En gammal korvsjö (Åkerkärret) söder om Ryngen finns inte längre kvar.

Brushane häckade förr då det också finns rapporter som: ”vissa vårar kan mer 100 brushanar ses spela.”

Rovfåglar som fiskgjuse, havsörn, kungsörn, blå kärrhök och röd glada nyttjar regelbundet området för födosök under olika tider på året. Även jorduggla och stenfalk hör till de rovfågelarter som påträffas. Den första har troligen tillfälligtvis häckat.

Dessutom kan enstaka fynd av svarttärna, skrântärna, pilgrimsfalk, brun glada samt spelande orre noteras.

Vegetation

Vegetationen i Ryningen präglas av samspelet mellan Emåns översvämningsdynamik och den traditionella hävden. Sjön Ryngen domineras av vattenvegetation med bestånd av säv, vass och sjöfräken, medan näckrosor förekommer rikligt i de öppna vattenytorna. Längs stränderna övergår vattenvegetationen i breda bårder av starrdominerade våtmarker, som längre in mot land successivt övergår i högörtvegetation med ett rikt inslag av fuktighetskrävande örter och videbuskar.

De öppna markerna består av en mosaik av slätterhävdade våtängar,

betesmarker och högörtängar i olika stadier av igenväxning.

Slåttermarkerna utgörs huvudsakligen av starrdominerade mader, men omfattar även artrika högörtängar. Den långvariga hävden har bidragit till att begränsa ansamlingen av förna och skapat goda förutsättningar för en rik örtflora.

Betesmarkerna kännetecknas av kortgräsvegetation med tät grässvål i de mest intensivt betade delarna samt mer högvuxna gräsmarker där betetrycket är lägre. Variationer i markfuktighet och hävdintensitet skapar en hög småskalig variation i vegetationen.

I delar av området pågår en naturlig igenväxning, främst genom etablering av högorter, vide och annan buskvegetation. Dessa miljöer utgör viktiga övergångszoner mellan öppna våtmarker och de mer träd- och buskdominerade partierna.²⁸

Friluftsliv

Fågellokalen Ryningen är ett betydelsefullt område för det regionala friluftslivet. Högsby och Hultsfreds kommuner har lyft områdets betydelse i sin planering och projekt för att öka tillgängligheten till området har skett i samarbete med Fågelklubben Hultsfred och Emådalens Naturskyddsförening.

²⁸ Utförligare beskrivet i Larsson (1976).

Bilaga 2a. Livsmiljötyper enligt art- och habitatdirektivet samt arter enligt fågeldirektivet

- beskrivning av situationen i Ryningen

6410 Fuktängar

Areal: 133,9 hektar

(fastställt i regeringsbeslut)

Beskrivning

Livsmiljötypen består av hävdpräglade fuktängar med blåtåtel eller starr. Dessa har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, antingen genom bete, slåtter eller en kombination av båda. I detta område har stora delar av arealen tillkommit först efter sänkningen av sjön Ryningen. I anslutning till sjön har dock historiska förekomster av samma miljöer funnits. Därför går det att säga att kontinuitet av områdets arter finns.

Örtrikedomen gör fuktängarna generellt viktiga för många insekter, inte minst fjärilar och bin. De har också mycket stor betydelse för fågellivet vilket är fallet på Ryningens svämytor invid Emån. Området är den största, ännu hävdade våtmarkslokalen i östra Småland och maderna hävdas med hjälp av både bete och slåtter (?). Maderna saknar träd och buskskikt och består av högstarrängar.

De förutsättningar för en naturliknande hydrologi i Emån som beskrivs i bevarandeplanen för Natura 2000-området Emåns vattensystem i Kalmar län är också avgörande för möjligheten att nå gynnsam bevarandestatus för Ryningens fuktängar. Detta eftersom hela Ryningenområdet ligger inom Emåns ursprungliga svämplan och är beroende av att återkommande översvämmas.

Vissa år är det omöjligt att genomföra slåtter eller beteshävd i maderna på grund av högt vattenstånd efter översvämningar. Det måste accepteras att markerna inte kan hävdas varje år.

För ytterligare beskrivning av livsmiljötypen hänvisas till vägledningar för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))²⁹.

I vägledningarna listas ett antal typiska arter för livsmiljötyperna. För en sammanställning av sådana typiska arter med känd förekomst i området, se [Bilaga 4](#) till denna bevarandeplan.

²⁹ naturvardsverket.se

Bevarandemål

För beskrivning av bevarandemål, se [Bilaga 2b](#).

Bevarandeåtgärd

- Åtgärder behövs för att tillskapa mer naturliga vattenståndsvariationer med regelbundna översvämningar där vatten kan finnas tillgängligt tillräckligt länge under våren.
- Återupptagen slåtter och/eller bete bör ske i områdets ohävdade delar.
- Möjligheterna att etablera ett extensivt bete, där olika delområden periodvis undantas från bete genom ambulerande betesfredning, bör utredas och prövas.
- Igenväxning av fuktängen bör åtgärdas genom att träden (ofta al) och buskarna (ofta vide) tas bort. Undantag gäller för vegetation i direkt anslutning till Emån.

Bevarandestatus

Nuläge

Har inte gynnsam bevarandestatus
i Natura 2000-området.

Andel inom området med gynnsamt tillstånd

Ingen uppgift

Andel inom området med inte gynnsamt tillstånd

Ingen uppgift

9070 Trädklädd betesmark

Areal: 1,8 hektar

(fastställd i regeringsbeslut)

Beskrivning

Livsmiljötypen finns inom området på en enskild yta. Här är grova solbelysta lövträd särskilt värdefulla eftersom träden i regel är artrika för fler organismgrupper. Förekomst av död ved är viktigt.

För ytterligare beskrivning av livsmiljötypen hänvisas till vägledningar för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))³⁰.

I vägledningarna listas ett antal typiska arter för livsmiljötyperna. För en sammanställning av sådana typiska arter med känd förekomst i området, se [Bilaga 4](#) till denna bevarandeplan.

Bevarandemål

För beskrivning av bevarandemål, se [Bilaga 2b](#).

Bevarandeåtgärd

- Åtgärder behövs för att tillskapa mer naturliga vattenståndsvariationer med regelbundna översvämningar där vatten kan finnas tillgängligt tillräckligt länge under våren.
- Återupptagen slåtter och/eller bete bör ske i områdets ohävdade delar.
- Möjligheterna att etablera ett extensivt bete, där olika delområden periodvis undantas från bete genom ambulerande betesfredning, bör utredas och prövas.
- Igenväxning av fuktängen bör åtgärdas genom att träden (ofta al) och buskarna (ofta vide) tas bort. Undantag gäller för vegetation i direkt anslutning till Emån.

Bevarandestatus

Nuläge

Bevarandestatusen är inte bedömd
i Natura 2000-området.

Andel inom området med gynnsamt tillstånd

Ingen uppgift

Andel inom området med inte gynnsamt tillstånd

Ingen uppgift

³⁰ naturvardsverket.se

A038 sångsvan

Arten är bedöms som livskraftig (LC) i Rödlista 2025.

Beskrivning

Relativt stora mängder sångsvan rastar på våren inom området och på anslutande marker vid Ryningen. Om ån är öppen vintertid finns några sångsvanar kvar. På sommaren kan ganska stora flockar av fåglar som är för unga för att häcka hålla till på maderna.

Sångsvanen har häckat i området med något enstaka par, men det sker inte årligen. Den häckar generellt i grunda, vegetationsrika vatten som erbjuder god tillgång på undervattensväxter under häckningssäsongen.

Födan består i växter och växtdelar, som under häckningstid främst hämtas från vattenmiljöer. Under senare årtionden har sångsvanen börjat födosöka på jordbruksmark.

För ytterligare beskrivning av arten hänvisas till vägledningarna för de arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))³¹.

Det finns också mer information om arten på SLU:s webbplats Artfakta³².

Bevarandemål

För beskrivning av bevarandemål, se Bilaga 2b.

Bevarandeåtgärder

Inga specifika.

Bevarandestatus

Nuläge

Har gynnsam bevarandestatus
i Natura 2000-området.

³¹ naturvardsverket.se

³² [sångsvan-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

A075 havsörn

Arten är bedöms som livskraftig (LC) i Rödlista 2025.

Beskrivning

Ryningen nyttjas under stor del av året som födosöksområde av såväl häckande havsörn från näraliggande områden som av flyttande fåglar. Antalet samtidiga fåglar varierar mellan 2 och som mest 10 individer.

Yngre havsörnar liksom många av häckfåglarna i Lappland flyttar i september – november till södra och mellersta Sverige, Danmark och norra Tyskland; åter i mars – början av april. Vinterstammen i Sverige består även av fåglar från Finland och Ryssland.

För ytterligare beskrivning av arten hänvisas till vägledningarna för de arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige.

([Naturvårdsverket](#))³³.

Det finns också mer information om arten på SLU:s webbplats Artfakta³⁴.

Bevarandemål

Havsörn ska ha fortsatt god tillgång till lämpliga övervintrings- och födosöksområden i övrigt, plaster som erbjuder tillräcklig mängd födoresurser.

Bevarandemålet för havsörn relaterar inte till NAP.

Bevarandeåtgärder

Inga specifika.

Bevarandestatus

Nuläge

Har gynnsam bevarandestatus
i Natura 2000-området.

³³ naturvardsverket.se

³⁴ [havsörn-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

A119 småfläckig sumphöna

Bedöms som sårbar (VU) i Rödlista 2025.

Beskrivning

Småfläckig sumphöna häckar vid våtmarker med någorlunda stabilt lågt vattenstånd (<30 cm) och inte helt sluten vegetation – helst i mader med fräken eller högstarr, i andra hand i områden med gles bladvass eller säv. I det senare fallet måste det finnas en matta av gammal vass/säv i botten, alternativt gräs-/starrbevuxen gungfly, för att lokalen skall accepteras av småfläckiga sumphönan (oftast sänkta sjöar). Vidsträckta våtmarker föredras, där det finns möjligheter till förflyttning vid förändringar i vattendjupet.³⁵

Artens undagömda levnadssätt gör att häckningar konstateras mycket sällan och försvårar beståndsuppskattning. Trots betydande mellanårsvariationer kan konstateras en tydlig negativ nationell populationstrend. Detta kan också vara fallet för Ryningen där visserligen variationen mellan år är stor, mellan 0 och 10 spelande hannar, men med ett medianvärde på 1-2 individer.

Förändrad hydrologi med allt torrare förhållanden under vår och sommar har troligen varit en negativ faktor.

För ytterligare beskrivning av arten hänvisas till vägledningar för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))³⁶.

Det finns också mer information om arten på SLU:s webbplats Artfakta.

Bevarandemål

För beskrivning av bevarandemål, se [Bilaga 2b](#).

Bevarandeåtgärder

- Arten behöver liksom flertalet andra våtmarksarter inom området att naturliga vattenståndsvariationer kan etableras.
- Ett extensivt bete (alternativ slåtter) har en positiv effekt, eftersom detta förhindra igenväxning av buskar och träd.
- Igenväxning av fuktängar bör åtgärdas genom att träden (ofta al) och buskarna (ofta vide) tas bort. Undantag gäller för vegetation i direkt anslutning till Emån.

³⁵ [småfläckig sumphöna-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

³⁶ [naturvardsverket.se](#)

Bevarandestatus

Nuläge

Har inte gynnsam bevarandestatus
i Natura 2000-området.

Bedömningen bygger främst på att området har en allt för påverkad hydrologi.

A122 kornkarr

Bedöms som starkt hotad (EN) i Rödlista 2025.

Beskrivning

Artens har en tydlig negativ nationell populationstrend. Detta kan också vara fallet för Ryningen där den inte är årsviss, men över tid har påträffats med enstaka spelande hannar.

Jämfört med övriga sumphöns föredrar kornknarren avsevärt torrare miljöer och undviker rentav blöta marker. Artens ursprungliga miljöer är strandängar längs sjöar och vattendrag. Undersökningar i Sverige har visat att arten tydligt föredrar strandängar framför vallodlingar. Av stor betydelse för kornknarrens val av häckningsmiljö är att vegetationen skall vara hög, minst 20 cm, när häckningen inleds. Det måste emellertid vara möjligt för kornknarrarna att gå genom vegetationen och därför undviks alltför tät vegetation liksom områden där förna har ansamlats. Samtidigt undviks kreatursbetade strandängar.³⁷

Förändrad markanvändning med minskade arealer slåtteräng har troligen varit en starkt negativ faktor, såväl i Ryningen som nationellt.

Ett extensivt bete där betesfredade delområden finns bör ha en positiv effekt.

För ytterligare beskrivning av arten hänvisas till vägledningar för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))³⁸.

Det finns också mer information om arten på SLU:s webbplats Artfakta.

Bevarandemål

Arten ska kunna använda området som häckplats.

Bevarandemålen för kornknarr relaterar inte till NAP.

Bevarandeåtgärder

- Åtgärder för att återuppta slåtter på fuktäng och mader bör prioriteras.
- Möjligheterna att etablera ett extensivt bete, där olika delområden periodvis undantas från bete genom ambulerande betesfredning, bör utredas och prövas.

Bevarandestatus

Nuläge

Har inte gynnsam bevarandestatus

³⁷ [kornknarr-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

³⁸ [naturvardsverket.se](#)

i Natura 2000-området.

Bedömningen bygger främst på att området saknar områden med högre frisk gräsvegetation i tillräcklig omfattning.

A127 trana

Bedöms som livskraftig (LC) i Rödlista 2025.

Beskrivning

Det svenska beståndet har ökat mycket kraftigt sedan 1990-talet. Antalet tranor som rastar vid Ryningen varierar mellan åren men har sällan överstigit 100 fåglar.

På sommaren kan ganska stora flockar av tranor som är för unga för att häcka hålla till på moderna. Något par häckar också. Boet läggs då i kärrvegetation, helst blött för att undvika att fyrfota rovdjur ska nå boplatsen. Under ruvningstiden är den störningskänslig.³⁹

För ytterligare beskrivning av arten hänvisas till vägledningar för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))⁴⁰.

Det finns också mer information om arten på SLU:s webbplats Artfakta.

Bevarandemål

Arten ska kunna använda området som häckplats.

Arten ska ha fortsatt god tillgång till lämpliga rastplatser som erbjuder födoresurser och skydd.

Bevarandemålen för trana relaterar inte till NAP.

Bevarandeåtgärder

Inga specifika.

Bevarandestatus

Nuläge

Har gynnsam bevarandestatus
i Natura 2000-området.

³⁹ [trana-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

⁴⁰ [naturvardsverket.se](#)

A140 Ljungpipare

Bedöms som livskraftig (LC) i Rödlista 2025.

Beskrivning

Ljungpipare förekommer i Ryningen under flyttperiod och rastar då på de förhållandevis torrare delarna av de öppna maderna. Antalet varierar mellan 0 och 140 individer.

För ytterligare beskrivning av arten hänvisas till vägledningar för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))⁴¹.

Det finns också mer information om arten på SLU:s webbplats Artfakta.

Bevarandemål

Ljungpipare ska förekomma i området som en rastande fågel.

Bevarandemålet för trana relaterar inte till NAP.

Bevarandeåtgärder

Inga specifika.

Bevarandestatus

Nuläge

Har gynnsam bevarandestatus
i Natura 2000-området.

⁴¹ naturvardsverket.se

A151 brushane

Bedöms som sårbar (VU) i Rödlista 2025.

Beskrivning

Numera är brushanen en fågel som endast förekommer under flytt vid Ryningen. Antalet som rastar vid Ryningen varierar mellan åren, normalt mellan 0 och 40 individer. Bara för några tiotals år sedan kunde antalet spelande hanar utgöras mer än 100 vissa år.

Den har tidigare även varit häckfågel då Ryningen kunnat erbjuda passande häckmiljöer. Senare års allt torrare förhållanden har sannolikt missgynnat arten. Möjligen har även den minskade slätterarealen inverkat.

Brushanen behöver stora områden, öppna och delvis fuktiga marker, med medelhög gräs- och starrvegetation för sin häckning. Såväl minskad som alltför omfattande hävd missgynnar arten kraftigt. Minskad hävd av fuktiga ängsmarker har inneburit att endast små spillror återstår av de häckande populationerna i södra Sverige och resten av Västeuropa.⁴² Markavvattningar av fuktiga strandängsmiljöer har generellt försämrat eller förstört tidigare livsmiljöer för arten.

För ytterligare beskrivning av arten hänvisas till vägledningarna för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))⁴³.

Det finns också mer information om arten på SLU:s webbplats Artfakta.

Bevarandemål

För beskrivning av bevarandemål, se Bilaga 2b.

Bevarandeåtgärder

- Åtgärder för att tillskapa mer naturliga vattenståndsvariationer.
- Möjligheterna att etablera ett extensivt bete, där olika delområden periodvis undantas från bete genom ambulerande betesfredning, bör utredas och prövas.

Bevarandestatus

Nuläge

Har inte gynnsam bevarandestatus
i Natura 2000-området

⁴² [brushane-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

⁴³ [naturvardsverket.se](#)

Bedömningen bygger främst på att området har en allt för påverkad hydrologi.

A166 grönbena

Bedöms som livskraftig (LC) i Rödlista 2025.

Beskrivning

Under flyttningen påträffas grönbenan vid olika inlandsvåtmarker av öppen karaktär.

I maj då vattenståndet är det rätta rastar ofta flera hundra grönbenor vid Ryningen. Just vattentillgången är avgörande vilket innebär att mellanårsvariationen är stor i antalet ratande fåglar även för denna art i området. Senare år kan en minskande trend anas.

För ytterligare beskrivning av arten hänvisas till vägledningar för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))⁴⁴.

Det finns också mer information om arten på SLU:s webbplats Artfakta.

Bevarandemål

För beskrivning av bevarandemål, se Bilaga 2b.

Bevarandeåtgärder

- Åtgärder för att tillskapa mer naturliga vattenståndsvariationer.
- Möjligheterna att etablera ett extensivt bete, där olika delområden periodvis undantas från bete genom ambulerande betesfredning, bör utredas och prövas.

Bevarandestatus

Nuläge

Har inte gynnsam bevarandestatus
i Natura 2000-området.

Bedömningen bygger främst på att området har en allt för påverkad hydrologi.

⁴⁴ naturvardsverket.se

A193 fisktärna

Bedöms som livskraftig (LC) i Rödlista 2025.

Beskrivning

Fisktärna förekommer huvudsakligen som rastande i Ryningen, även om den också häckar vissa år. För sin häckning behöver den tillgång på fiskrika vatten samt störningsfria häckningsplatser.

Bedömningen är att området under nuvarande förhållanden inte kan hålla mer än enstaka häckande par.

För ytterligare beskrivning av arten hänvisas till vägledningar för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))⁴⁵.

Det finns också mer information om arten på SLU:s webbplats Artfakta.

Bevarandemål

Fisktärna ska förekomma som häckande fågel i området.

Bevarandeåtgärder

Inga specifika

Bevarandestatus

Nuläge

Status är inte bedömd på grund av kunskapsbrist.

⁴⁵ naturvardsverket.se

A229 kungsfiskare

Bedöms som nära hotad (NT) i Rödlista 2025.

Beskrivning

Kungsfiskaren är beroende av åar och bäckar med lummig strandvegetation, samt tillgång på lodräta strandbrinkar för sitt bobygge. Födan är fisk som fångas genom störtdykning från fiskeplatser på utskjutande grenar. Boet grävs normalt ut i en strandbrink som kan bestå av sand, mo, lera eller jord.

Kanalisering och sänkta vattendragsnivåer som låser vattendraget i ett läge helt utan fortsatt erosion innebär att tillgången på lämpliga brinkar försvinner. Även bortrensning av strandbuskage omöjliggör eller försvårar häckning.

Störning genom omfattande friluftsliv i form av exempelvis fiske som innebär att man stannar nära boplatser under längre tid utgör ett problem.⁴⁶

För ytterligare beskrivning av arten hänvisas till vägledningar för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))⁴⁷.

Det finns också mer information om arten på SLU:s webbplats Artfakta.

Bevarandemål

Kungsfiskare ska förekomma som häckande fågel i området.

Bevarandeåtgärder

Uppföljning av tillgången på lämpliga boplatser.

Bevarandestatus

Nuläge

Har gynnsam bevarandestatus
i Natura 2000-området.

⁴⁶ [kungsfiskare-Artfakta från SLU Artdatabanken](#)

⁴⁷ [naturvardsverket.se](#)

A338 törnskata

Bedöms som livskraftig (LC) i Rödlista 2025.

Beskrivning

Törnskatan förekomst är kopplad till öppna och halvöppna marker med rik insektsförekomst på varma, solbelysta lokaler. Häckningslokalerna bör ha god tillgång på attraktiva insektsmiljöer i form av blommande och bärande buskar (t.ex. nypon, slån eller björnbär) i kombination med öppna partier i en mosaik av betade och mindre hårt betade ytor där artdiversiteten för växter och insekter är hög. Enbart kortbetade marker är således inte optimala för törnskata.

För ytterligare beskrivning av arten hänvisas till vägledningarna för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))⁴⁸.

Det finns också mer information om arten på SLU:s webbplats Artfakta⁴⁹.

Bevarandemål

Törnskata ska förekomma som häckande fågel i området.

Bevarandeåtgärder

I bryn mot anslutande marker bör blommande buskar och träd sparas.

Bevarandestatus

Nuläge

Har gynnsam bevarandestatus
i Natura 2000-området.

⁴⁸ [naturvardsverket.se](#)

⁴⁹ [artfakta.se](#)

A701 skogsgås samt A702 tundragås

Skogsgås (*Anser fabalis*) bedöms som sårbar (VU) i Rödlista 2025.
Tundragås (*Anser serrirostris*) är inte bedömd.

Beskrivning

Arterna är före detta underarter av sädgås som nu har fått egen artstatus.

Skogsgåsen häckar i den nordliga barrskogsregionen (taigan) och tundragåsen på tundran från Skandinavien i väster till norra Sibirien i öster.

För ytterligare beskrivning av arten hänvisas till vägledningar för de livsmiljötyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv som förekommer i Sverige. ([Naturvårdsverket](#))⁵⁰.

Det finns också mer information om arten på SLU:s webbplats Artfakta⁵¹.

Bevarandemål

Arterna ska ha fortsatt god tillgång till lämpliga rastplatser som erbjuder födoresurser och skydd.

Bevarandemålet för skogsgås samt tundragås relaterar inte till NAP.

Bevarandeåtgärder

Inga specifika

Bevarandestatus

Nuläge

Har gynnsam bevarandestatus
i Natura 2000-området.

⁵⁰ [naturvardsverket.se](#)

⁵¹ [artfakta.se](#)

Bilaga 2b. Fördjupad beskrivning av bevarandemål som relaterar till Natura 2000-områdets vattenmiljöer

I denna bilaga redovisas de akvatiska bevarandemål som bedöms nödvändiga att nå för att Natura 2000-området ska uppfylla sitt syfte. Här finns också en fördjupad beskrivning som tydliggör Länsstyrelsens bedömning.

De mål som normalt gäller för våra vattenförekomster – att uppnå minst *god ekologisk status* samt *god kemisk ytvattenstatus* (för alla berörda vattenförekomster)⁵² – är också en allmän förutsättning för att bevara de värden som är knutna till samma vattenmiljöer i Natura 2000-området. Men ofta behövs ytterligare kvaliteter utifrån specifika behov för de livsmiljötyper eller direktivarter som förekommer och ska bevaras i området. Det finns då ett behov av att förtydliga vad det är som krävs för att naturen ska fungera (för ekologiska funktioner och för att kunna upprätthålla gynnsam bevarandestatus) i området.

När det är möjligt utgår denna beskrivning från det sätt att beskriva miljöförhållanden som används inom vattenförvaltningen, det vill säga genom samma kvalitetsfaktorer och parametrar. Det är därmed möjligt att uppmärksamma om miljön i Natura 2000-området medför några skärpta krav jämfört med de som vattendirektivet ställer.

Kunskapsbrist

Det finns en generell kunskapsbrist kring de exakta förutsättningarna för gynnsam bevarandestatus, särskilt vad gäller kvantitativa mått på strukturer och funktioner. När så är möjligt utgår beskrivningen från de lokala förutsättningarna. Om tillräcklig kunskap för att sätta exakta kvantifierade bevarandemål saknas är målen mer allmänt formulerade. Det är kunskapsläget som avgör vilket. I tabellerna som följer anges därför om beskrivningen är att betrakta som generell för livsmiljötypen eller arten eller om beskrivningen är specificerad utifrån lokala förhållanden.

Typiska arter

Varje livsmiljötyp har en egen uppsättning typiska arter som har valts ut eftersom de är knutna till viktiga strukturer eller funktioner i livsmiljötypen eller själva utgör ett naturvärde. De typiska arterna finns redovisade i de livsmiljötypsvisa vägledningarna på Naturvårdsverkets webbplats⁵³. De är ofta känsliga och reagerar på negativ förändring, vilket gör att deras förekomst är en positiv indikator för livsmiljötypen som kan bidra till att bedöma livsmiljötypens bevarandestatus. En generell förutsättning för gynnsam bevarandestatus för en livsmiljötyp är därför att ingen påtaglig minskning sker av de typiska arternas populationer. I vissa fall finns exempel på typiska arter i den fördjupade beskrivningen nedan. För en sammanställning av typiska arter med känd förekomst i Natura 2000-området, se Bilaga 4 till denna bevarandeplan.

⁵² Se [VISS \(lansstyrelsen.se\)](https://lansstyrelsen.se)

⁵³ [Natura 2000 i Sverige \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

6410 Fuktängar

BEVARANDEMÅL	FÖRDJUPAD BESKRIVNING		
AREAL Arealen Fuktäng får inte minska.	Arealen ska vara minst samma som arealen vid kartering 2013. Se bevarandeplanens tabell 1.	Beskrivningen är specificerad	Relaterad till NAP
HYDROMORFOLOGI Fuktängarna ska ha en naturliknande hydrologi i mark och angränsande ytvatten.	Livsmiljötypen är beroende av hydrologisk regim som skapar periodvisa översvämningar men som också bibehåller tillräckligt höga yt- och grundvattennivåer. Dikning med stark generell påverkan förekommer inte. Länsstyrelsen bedömning är att bevarandemålet motsvarar <i>god</i> status för kvalitetsfaktorn <i>Hydrologisk regim</i> i anslutande vattenförekomst. Dessutom motsvarar översvämningsfunktionen <i>hög</i> status för parametern <i>Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag</i> i berörd del av vattenförekomsten.	Beskrivningen är generell	Relaterad till NAP
STRUKTUR Fuktängarna ska generellt vara välhävade genom bete och/eller slätter. Fuktängarna ska huvudsakligen vara öppna med ett begränsat inslag av träd, buskar och annan igenväxningsvegetation. Träd- och buskvegetation i direkt anslutning till öppet vatten utgör undantag.	Fuktängen bör vara väl avbetad eller slagen och efterbetad vid vegetationsperiodens slut så att ansamling av förna inte sker. Fuktängen består huvudsakligen av en öppen miljö som i normalfallet inte har mer än 30 % täckningsgrad av träd och buskar. Klibbal och i viss utsträckning Salixbuskar vid åkanten bör sparas även i hävdade mader eftersom dessa har betydelse för vattendraget.	Beskrivningen är specificerad	
Gödsling eller stödutfodring ska inte förekomma.	Gäller inte den gödsling som sker från betande djur.	Beskrivningen är generell	

ARTER Artsammansättningen ska vara naturlig och omfatta livsmiljötypens <i>karakteristiska</i> och <i>typiska</i> arter. Det ska finnas tillräckligt med lämpliga livsmiljöer för att upprätthålla <i>kontinuerlig ekologisk funktion</i> för de typiska arterna. De typiska arternas utbredning och förekomst inom området ska inte minska.	Med kontinuerlig ekologisk funktion avses att livsmiljötypens kvalitet, utbredning och ekologiska processer är tillräckliga för att långsiktigt upprätthålla livskraftiga populationer av de typiska arterna. För detta krävs att: • livsmiljön finns kvar och kan leverera de resurser som arterna behöver över tid, • arterna kan genomföra sina livscyklar, inklusive reproduktion, spridning och överlevnad, • arternas livsmiljöer inte blir isolerade eller fragmenterade. För en utvecklad lista över typiska arter med känd förekomst i området, se Bilaga 4.	Beskrivningen är generell	
Insådd av främmande arter för fuktängen ska inte förekomma.			

9070 Trädklädd betesmark

BEVARANDEMÅL	FÖRDJUPAD BESKRIVNING		
AREAL Arealen Trädklädd betesmark ska inte minska.	Arealen ska vara minst samma som arealen vid kartering 2013. Se bevarandeplanens tabell 1.	Beskrivningen är specificerad	
- Bete ska påverka områdets dynamik och struktur. - Trädskiktet ska vara olikåldrigt, artrikt och flerskiktat och det ska finnas ett buskskikt. - Äldre träd och föryngring av nya träd som efterträdare ska förekomma. - Det ska finnas liggande död ved i olika nedbrytningsstadier, stående döda eller döende träd, samt träd med skador eller döda delar. - Spärrgreniga och hamlade ädellövträd och efterträdare till dessa ska stå fritt med solexponerade stammar.	<i>Saknar fördjupad beskrivning i övrigt eftersom typen inte är vattenrelaterad.</i>	Beskrivningen är generell	
ARTER Artsammansättningen ska vara naturlig och omfatta livsmiljötypens <i>karakteristiska</i> och <i>typiska</i> arter. Det ska finnas tillräckligt med lämpliga livsmiljöer för att upprätthålla <i>kontinuerlig ekologisk funktion</i> för de typiska arterna. De typiska arternas utbredning och förekomst inom området ska inte minska.	Med kontinuerlig ekologisk funktion avses att livsmiljötypens kvalitet, utbredning och ekologiska processer är tillräckliga för att långsiktigt upprätthålla livskraftiga populationer av de typiska arterna. För detta krävs att: - livsmiljön finns kvar och kan leverera de resurser som arterna behöver över tid, - arterna kan genomföra sina livscyklar, inklusive reproduktion, spridning och överlevnad, - arternas livsmiljöer inte blir isolerade eller fragmenterade.	Beskrivningen är generell	

	För en utvecklad lista över typiska arter med känd förekomst i området, se Bilaga 4.		
--	--	--	--

A038 sångsvan (*Cygnus cygnus*)

BEVARANDEMÅL	FÖRDJUPAD BESKRIVNING		
Sångsvan ska kunna använda området som häckplats.	Länsstyrelsen bedömer att området har förutsättningar att hålla något enstaka häckande par.	Beskrivningen är specificerad.	
Sångsvan ska ha fortsatt god tillgång till lämpliga rastplatser som erbjuder födoresurser och skydd.	En förutsättning är att dess habitat kan förse arten med nödvändiga strukturer och funktioner. Av särskild betydelse är att vattendraget har en naturliknande hydrologi, med fungerande svämplan. Vattentillgången på de tidvis översvämmade maderna måste säkerställas. Länsstyrelsen bedömer att detta motsvarar som lägst <i>god status för parametern Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag</i> (HVMFS 2019:25).	Beskrivningen är generell	Relaterad till NAP
Livsmiljötyperna Fuktäng samt Större naturliga vattendrag i angränsande Natura 2000-område Emåns vattensystem i Kalmar län (SE0330160) ska nå de bevarandemål som är formulerade för dessa.	Se fördjupad beskrivning av bevarandemål för Fuktäng samt Större vattendrag i respektive bevarandeplan.	Beskrivningen är generell	Relaterad till NAP

A119 småfläckig sumphöna (*Porzana porzana*)

BEVARANDEMÅL	FÖRDJUPAD BESKRIVNING		
Småfläckig sumphöna ska kunna använda området som häckplats.	Länsstyrelsen bedömer att området har förutsättningar att hålla något enstaka häckande par.	Beskrivningen är specificerad.	
Småfläckig sumphöna ska ha fortsatt god tillgång till lämpliga uppehållsplatser som erbjuder födoresurser och skydd.	En förutsättning är att dess habitat kan förse arten med nödvändiga strukturer och funktioner. Av särskild betydelse är att vattendraget har en naturliknande hydrologi, med fungerande svämplan. Vattentillgången på de tidvis översvämmade maderna måste säkerställas. Länsstyrelsen bedömer att detta motsvarar som lägst <i>god status för parametern Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag</i> (HVMFS 2019:25).	Beskrivningen är generell	Relaterad till NAP
Livsmiljötyperna Fuktäng samt Större naturliga vattendrag i angränsande Natura 2000-område Emåns vattensystem i Kalmar län (SE0330160) ska nå de bevarandemål som är formulerade för dessa.	Se fördjupad beskrivning av bevarandemål för Fuktäng samt Större vattendrag i respektive bevarandeplan.	Beskrivningen är generell	Relaterad till NAP

A151 brushane (*Philomachus pugnax*)

BEVARANDEMÅL	FÖRDJUPAD BESKRIVNING		
Brushane ska kunna använda området som häckplats.	Brushane har försvunnit som häckfågel från många Sydsvenska tidigare häckplatser. Att arten åter häckar i området kan inte säkerställas, men bevarandemålet ska ses som att förutsättningar ska finnas.	Beskrivningen är specificerad.	
Brushane ska ha fortsatt god tillgång till lämpliga uppehållsplatser som erbjuder födoresurser och skydd.	En förutsättning är att dess habitat kan förse arten med nödvändiga strukturer och funktioner. Av särskild betydelse är att vattendraget har en naturliknande hydrologi, med fungerande svämplan. Vattentillgången på de tidvis översvämmade maderna måste säkerställas. Länsstyrelsen bedömer att detta motsvarar som lägst <i>god</i> status för parametern <i>Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag</i> (HVMFS 2019:25).	Beskrivningen är generell	Relaterad till NAP
Livsmiljötyperna Fuktäng samt Större naturliga vattendrag i angränsande Natura 2000-område Emåns vattensystem i Kalmar län (SE0330160) ska nå de bevarandemål som är formulerade för dessa.	Se fördjupad beskrivning av bevarandemål för Fuktäng samt Större vattendrag i respektive bevarandeplan.	Beskrivningen är generell	Relaterad till NAP

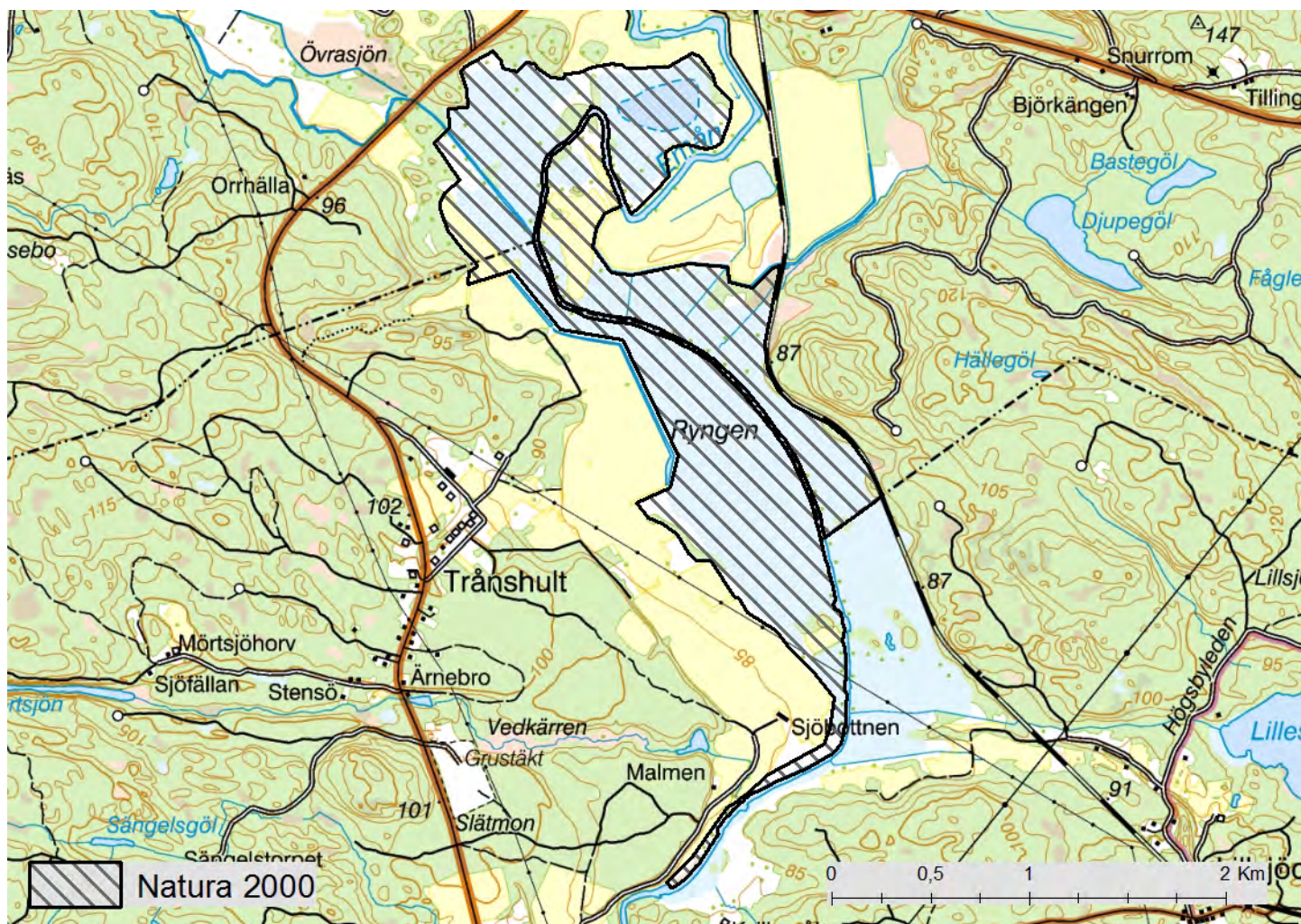
A166 grönben (Tringa glareola)

BEVARANDEMÅL	FÖRDLUPAD BESKRIVNING		
Grönben ska ha fortsatt god tillgång till lämpliga rast- och uppehållsplatser som erbjuder födoresurser och skydd.	En förutsättning är att dess habitat kan förse arten med nödvändiga strukturer och funktioner. Av särskild betydelse är att vattendraget har en naturliknande hydrologi, med fungerande svämplan. Vattentillgången på de tidvis översvämmade maderna måste säkerställas. Länsstyrelsen bedömer att detta motsvarar som lägst <i>god</i> status för parametern <i>Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag</i> (HVMFS 2019:25).	Beskrivningen är generell	Relaterad till NAP
Livsmiljötyperna Fuktäng samt Större naturliga vattendrag i angränsande Natura 2000-område Emåns vattensystem i Kalmar län (SE0330160) ska nå de bevarandemål som är formulerade för dessa.	Se fördjupad beskrivning av bevarandemål för Fuktäng samt Större vattendrag i respektive bevarandeplan.	Beskrivningen är generell	Relaterad till NAP

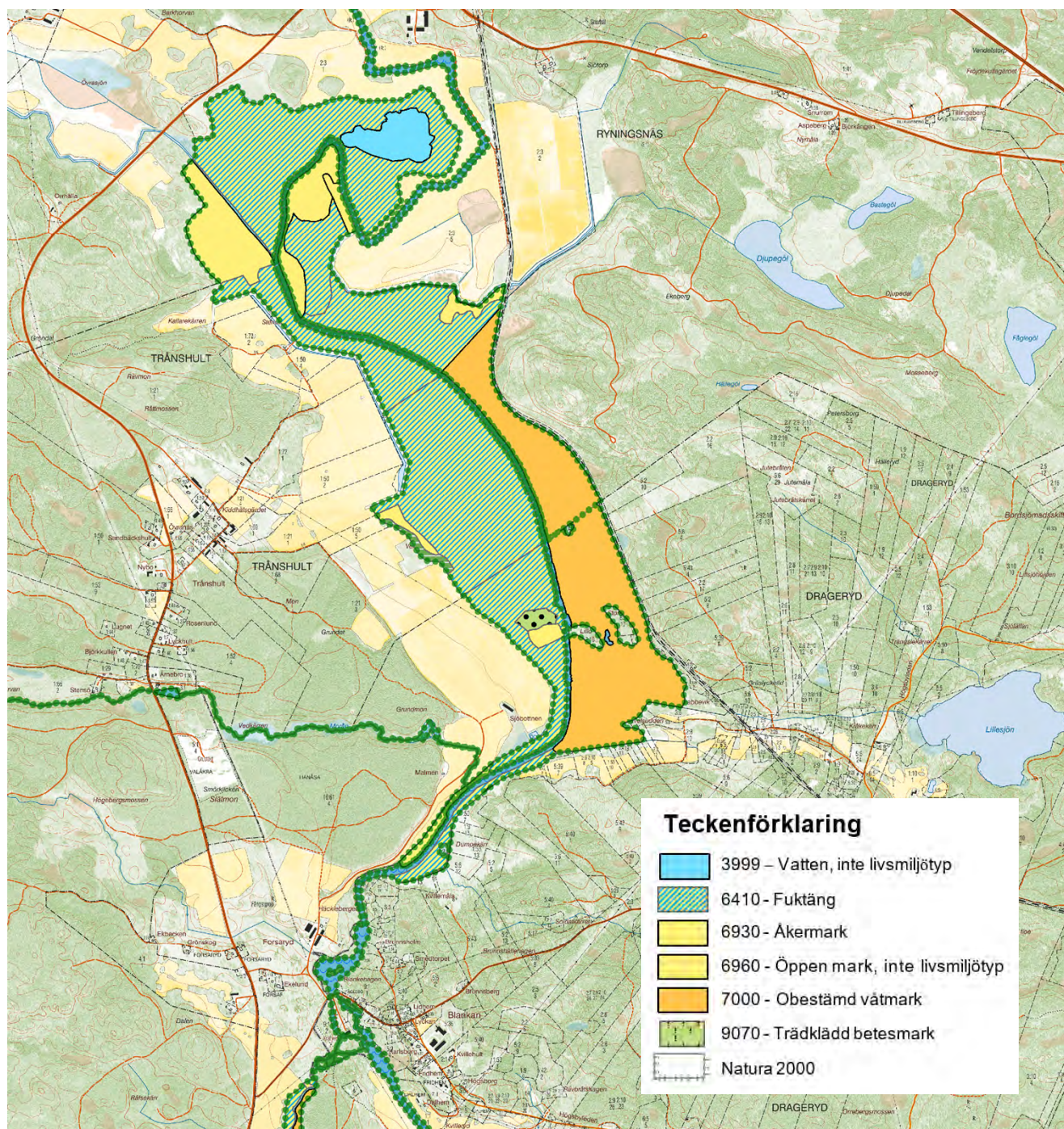
A223 kungsfiskare (*Alcedo atthis*)

BEVARANDEMÅL	FÖRDJUPAD BESKRIVNING		
Kungsfiskare ska kunna använda området som häckplats.	Länsstyrelsen bedömer att målet är uppnått om området håller 1-2 par.	Beskrivningen är specificerad.	
Kungsfiskare ska ha fortsatt god tillgång till lämpliga boplatser och födoresurser. Detta innebär att Emån ska vara naturliknande avseende strandmiljöer, med god förekomst av nödvändiga strukturer för vattendragets funktion.	En förutsättning är att dess habitat kan förse arten med nödvändiga strukturer och funktioner. Av betydelse för kungsfiskaren är att vattendraget har en naturliknande hydromorfologi, med fungerande erosions- och sedimentationsprocesser. Tillgången på död ved är särskilt viktig och behöver därför finnas i riklig mängd i och vid vattendraget. Länsstyrelsen bedömer att detta relaterar till parametrarna <i>Död ved i vattendrag</i> samt <i>Vattendragsfårans kanter</i> (HVMFS 2019:25) i berörd del av vattenförekomsten. Det saknas för närvarande tillräcklig kunskap om artens ekologiska behov i relation till lokala referensförhållanden för att kunna göra en direkt koppling till klassgränserna för statusbedömningen.	Beskrivningen är generell	
Livsmiljötypen Större naturliga vattendrag i angränsande Natura 2000-område Emåns vattensystem i Kalmar län (SE0330160) ska nå de bevarandemål som är formulerade för det området.	Se fördjupad beskrivning av bevarandemål för Större vattendrag i bevarandeplanen för Emåns vattensystem i Kalmar län (SE0330160).	Beskrivningen är specificerad	Relaterad till NAP

Bilaga 3a. Karta med Natura 2000-områdets avgränsning

Bilaga 3b. Livsmiljötypskarta

Bilaga 4. Övriga arter i Natura 2000-området

Denna förteckning över känd förekomst av övriga naturvårdsarter i Ryngen, omfattar typiska arter, rödlistade arter, arter upptagna i EU:s art- och habitat- respektive fågeldirektiv, signalarter eller arter som berörs av särskilda Åtgärdsprogram för hotade arter. Dessutom anges känd förekomst av invasiva främmande arter.

Artlistan är sammanställd med källdata från fynddata.se.

Datum: 2026-XX-XX

ARTER ENLIGT EU:S ART- OCH HABITATDIREKTIV SAMT FÅGELDIREKTIV

Arter i art- och habitatdirektivets Bilaga 2 är arter som ska ges skydd i Natura 2000-områden.

Arter i art- och habitatdirektivets bilaga 4 är sådana som ska omfattas av ett strikt skydd i hela deras naturliga utbredningsområde även utanför Natura 2000-områden.

TYPISKA ARTER

Typiska arter är arter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos aktuell livsmiljötyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Dessa finns listade i vägledningarna för livsmiljötyper i EU:s naturvårdsdirektiv, framtagna av Naturvårdsverket. Typiska arter har markerats med ett T. Endast arter som är typiska för de i området förekommande Natura 2000-livsmiljötyperna är upptagna i artlistan.

RÖDLISTADE ARTER OCH -KATEGORIER

- EX = utdöd (extinct)
- RE = nationellt utdöd (regionally extinct)
- CR = akut hotad (critically endangered)
- EN = starkt hotad (endangered)
- VU = sårbar (vulnerable)
- NT = nära hotad (near threatened)
- DD = kunskapsbrist (data deficient)
- LC = livskraftig, men rödlistad enligt tidigare års klassning

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten 20XX.

ARTER MED SÄRSKILDA FÖRVALTNINGSPLANER

Arter som berörs av Åtgärdsprogram för hotade arter har nedan markerats med ÅGP.

INVASIVA ARTER

Invasiva främmande arter av nationell betydelse har nedan markerats med IAS. Invasiva främmande arter med särskilda bestämmelser enligt EU:s förordning (1143/2014) om invasiva främmande arter har markerats med IAS-EU. (I juli 2026 är inga EU-arter rapporterade från Ryningen.)

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödliste-kategori	Övrigt	Kommentar
KÄRLVÄXTER				
rödlänke	<i>Lythrum portula</i>	NT		
vattenpest	<i>Elodea canadensis</i>		IAS	
FÅGLAR				
vitkindad gås	<i>Branta leucopsis</i>		Bilaga 1	rastande 0-6 (120)
kungsörn	<i>Aquila chrysaetos</i>	NT	Bilaga 1	1-2
fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>		Bilaga 1	1-3
bivråk	<i>Pernis apivorus</i>		Bilaga 1	1-2
brun kärrhök	<i>Circus aeruginosus</i>		Bilaga 1	årlig förekomst, (1 häckande par år 2006)
ängshök	<i>Pandion haliaetus</i>		Bilaga 1	1-3, (1 häckande par år 2001)
myrspov	<i>Limosa lapponica</i>	VU	Bilaga 1	sällsynt rastande
storspov	<i>Numenius arquata</i>	EN		häckande
tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>	VU		häckande
enkelbeckasin	<i>Gallinago gallinago</i>	NT		häckande
dubbelbeckasin	<i>Gallinago media</i>		Bilaga 1	P 0-4 i
spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>		Bilaga 1	förekommer
DÄGGDJUR				
utter	<i>Lutra lutra</i>	LC	Bilaga 2, ÅGP	
älg	<i>Alces alces</i>	NT		

Ovanstående lista är inte fullständig utan behöver kompletteras med relevanta arter utifrån bruttolistan på följande sidor.

Bruttolista rödlistade arter, källa artfynd.se 2026-07

Taxon ID	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Organismgrupp	Rödlistekategori
206046	Alces alces	älg	Däggdjur	NT
213797	Hepialus humuli	humlerotfjäril	Fjärilar	NT
103006	Acrocephalus scirpaceus	rörsångare	Fåglar	NT
102961	Actitis hypoleucos	drillsnäppa	Fåglar	NT
102622	Aegolius funereus	pärluggla	Fåglar	EN
100004	Alcedo atthis	kungsfiskare	Fåglar	NT
100006	Anas acuta	stjärtand	Fåglar	EN
102932	Anas crecca	kricka	Fåglar	NT
232125	Anser fabalis	skogsgås	Fåglar	VU
102120	Anthus cervinus	rödstrupig piplärka	Fåglar	EN
102976	Apus apus	tornseglare	Fåglar	VU
100011	Aquila chrysaetos	kungsörn	Fåglar	NT
205497	Ardea alba	ägretthäger	Fåglar	NT
102115	Arenaria interpres	roskarl	Fåglar	EN
102117	Asio flammeus	jorduggla	Fåglar	NT
102975	Asio otus	hornuggla	Fåglar	EN
100001	Astur gentilis	duvhök	Fåglar	NT
102107	Aythya ferina	brunand	Fåglar	EN
100014	Aythya marila	bergand	Fåglar	VU
100018	Botaurus stellaris	rördrom	Fåglar	NT
100020	Bubo bubo	berguv	Fåglar	VU
100103	Calidris pugnax	brushane	Fåglar	VU
102112	Calidris temminckii	mosnäppa	Fåglar	NT

103051	<i>Carpodacus erythrinus</i>	rosenfink	Fåglar	NT
100030	<i>Chlidonias niger</i>	svarttärna	Fåglar	VU
103042	<i>Chloris chloris</i>	grönfink	Fåglar	VU
102963	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	skrattmå	Fåglar	NT
100031	<i>Ciconia ciconia</i>	vit stork	Fåglar	EN
100032	<i>Ciconia nigra</i>	svart stork	Fåglar	RE
100034	<i>Circus cyaneus</i>	blå kärrhök	Fåglar	VU
100035	<i>Circus pygargus</i>	ängshök	Fåglar	EN
102108	<i>Clangula hyemalis</i>	alfågel	Fåglar	NT
100044	<i>Crex crex</i>	kornknarr	Fåglar	EN
102981	<i>Delichon urbicum</i>	hussvala	Fåglar	VU
100048	<i>Dryobates minor</i>	mindre hackspett	Fåglar	NT
103055	<i>Emberiza citrinella</i>	gulspurv	Fåglar	NT
102126	<i>Emberiza hortulana</i>	ortolansparv	Fåglar	CR
100054	<i>Falco peregrinus</i>	pilgrimsfalk	Fåglar	VU
100055	<i>Falco rusticolus</i>	jaktfalk	Fåglar	EN
102954	<i>Gallinago gallinago</i>	enkelbeckasin	Fåglar	NT
102621	<i>Glaucidium passerinum</i>	sparvuggla	Fåglar	NT
102950	<i>Haematopus ostralegus</i>	strandkata	Fåglar	NT
102980	<i>Hirundo rustica</i>	ladusvala	Fåglar	NT
100134	<i>Hydroprogne caspia</i>	skrântärna	Fåglar	NT
102119	<i>Jynx torquilla</i>	göktyta	Fåglar	NT
102966	<i>Larus argentatus</i>	gråtrut	Fåglar	VU
205660	<i>Larus fuscus</i>	silltrut	Fåglar	NT
102967	<i>Larus marinus</i>	havstrut	Fåglar	EN

100075	<i>Limosa lapponica</i>	myrspov	Fåglar	VU
100076	<i>Limosa limosa</i>	rödspov	Fåglar	EN
102124	<i>Linaria flavirostris</i>	vinterhämling	Fåglar	NT
102122	<i>Locustella fluviatilis</i>	flodsångare	Fåglar	NT
103003	<i>Locustella naevia</i>	gräshoppsångare	Fåglar	VU
102624	<i>Luscinia svecica</i>	blåhake	Fåglar	NT
102931	<i>Mareca penelope</i>	bläsand	Fåglar	NT
103060	<i>Milvus migrans</i>	brun glada	Fåglar	EN
102987	<i>Motacilla alba</i>	sädesärsla	Fåglar	NT
100090	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	nötkråka	Fåglar	NT
100091	<i>Numenius arquata</i>	storspov	Fåglar	EN
100100	<i>Pernis apivorus</i>	bivråk	Fåglar	NT
103012	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	grönsångare	Fåglar	NT
103021	<i>Poecile montanus</i>	talltita	Fåglar	NT
103020	<i>Poecile palustris</i>	entita	Fåglar	NT
100116	<i>Porzana porzana</i>	småfläckig sumphöna	Fåglar	VU
102990	<i>Prunella modularis</i>	järnsparv	Fåglar	NT
100123	<i>Remiz pendulinus</i>	pungmes	Fåglar	CR
100124	<i>Riparia riparia</i>	backsvala	Fåglar	EN
100129	<i>Serinus serinus</i>	gulhämling	Fåglar	EN
102935	<i>Somateria mollissima</i>	ejder	Fåglar	EN
100007	<i>Spatula querquedula</i>	årta	Fåglar	EN
103037	<i>Sturnus vulgaris</i>	stare	Fåglar	VU

102930	Tadorna tadorna	gravand	Fåglar	NT
102957	Tringa erythropus	svartsnäppa	Fåglar	NT
103001	Turdus iliacus	rödvingetrast	Fåglar	NT
102999	Turdus pilaris	björktrast	Fåglar	NT
102952	Vanellus vanellus	tofsvipa	Fåglar	VU
1896	Lythrum portula	rödlånke	Kärlväxter	NT
374	Cliostomum corrugatum	gul dropplav	Lavar	NT
1467	Sclerophora coniophaea	rödbrun blekspik	Lavar	NT
100237	Allecula rhenana	mörkbent kamklobagge	Skalbaggar	VU
100269	Ampedus sanguinolentus	sadelrödrock	Skalbaggar	NT
100841	Dircaea australis	orangefläckig brunbagge	Skalbaggar	NT
106540	Hylesinus crenatus	svart askbastborre	Skalbaggar	NT
101111	Hypebaeus flavipes		Skalbaggar	VU
101350	Mycetochara humeralis	mindre svampklobagge	Skalbaggar	NT
106339	Tournotaris bimaculata	kuststarrvivel	Skalbaggar	NT
366	Artomyces pyxidatus	kandelabersvamp	Storsvampar	NT

Nedan följer arter från gällande bevarandeplan:

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödlistekategori
FJÄRILAR		
jättesvampmal	Scardia boletella	
STORSVAMPAR		
bleticka	Haploporus tuberculosus	
rutskinn	Xylobolus frustulatus	